

ΣΣΣ

ČASOPIS BOHOSLOVCOV KŇAZSKÉHO SEMINÁRA
SV. CYRILA A METODA V BRATISLAVE

číslo 2
ročník XXXIII.

V. Varga
zástupca
šéfredaktora

T. Pammer
redaktor

Š. Pálesch
redaktor

J. Jurkovič
šéfredaktor

K. Martinák
grafik

B. Antoš
redaktor

I. Hrušovský
redaktor

J. Bednárík
redaktor

M. Surový
redaktor

Obsah

ÚVODNÍK.....	3
SEMINÁRNE AKCIE.....	4
SVEDECTVO PRVÁKA.....	9
ROZHOVORSNOVOKŇAZMI.....	11
NOVÝ DEKAN FAKULTY.....	14
KŇAZI NA COVID ODDELENÍ.....	16
SVEDECTVO TRETIAKA.....	18
NOVOKŇAZI 2022.....	20
SVEDECTVO ŠIESTAKA.....	22
PÁPEŽ 33 DNÍ.....	24
FRATELLI TUTTI 2/3.....	27
ARCIBISKUP O POVOLANÍ.....	30
RECENZIA.....	32
VTIPY/OBJEDNÁVKA.....	34

Podporte nás:

bankové spojenie časopisu:

IBAN: SK13 1100 0000 0029 3537 1105

Dobrovoľný príspevok na jeden výťažok je 0,60 €

Informácie a kontakt:

časopis bratislavských seminaristov

číslo: 2 - 2021/2022, jún 2022

ročník: XXXIII.

vydávajú: seminaristi Kňazského seminára

sv. Cyrila a Metoda, Kapitulská 26, 811 01 BA

e-mail: redakcia@adsum.sk

jazykový korektor: Peter Vaterka

Neoznačené fotografie sú z archívu a internetu.

Titulná foto: Zuzana Kostková (www.clovekaviera.sk)

ADSUM znamená „Tu som“.

Je to odpoveď na Božie volanie, ktoré zaznieva v človeku. Bohoslovci sú ľudia, ktorí na intenzívne volanie odpovedali a pripravujú sa na prácu v Pánovej vinici, teda na službu kňaza, slúžiacemu Bohu i ľuďom. Ak počuješ Božie volanie i ty, neboj sa Bohu povedať svoje ADSUM!

Úvodník

Potrebujeme kňazov, mužov modlitby

Pán si vyvolil mladých mužov, aby ich povolal do svojej žatvy. Keď pozorujeme kňaza v deň jeho priamičnej sv. omše, môžeme vidieť, že žiari šťastím, je naplnený Pánovým pokojom a láskou. Žehná nás, ale zároveň prosí o modlitby, pretože si uvedomuje jej silu a potrebu do ďalších dní svojho kňazského života.

Kardínal Sarah nás učí, že jadrom zasväteného života je výlučne Boh. Potrebujeme, aby sme mali dobrých a svätých kňazov, opravdivých Božích služobníkov. Mužov modlitby, ktorí sú podľa svojich schopností a možností ochotní vyvíjať veľké úsilie, aby sýtli svoj duchovný život štúdiom Svätého písma, príkladmi zo života svätcov, túžbou po intímnom spojení s Bohom v pravidelnej modlitbe a rozjímaní a aby sa každý deň zdokonaľovali v bezúhonnosti, zbožnosti a horlivej túžbe po dokonalejšom poznaní Boha.

Muž pripravujúci sa v seminári na kňazskú službu sa musí v prvom rade naučiť správne modliť. Počas celého štúdia a intelektuálnej formácie si musí vybudovať intímny vzťah k Ježišovi. O Bohu dokáže patrične hovoriť len ten, kto ho osobne stretol a nadviazal s ním osobný kontakt. Každé ráno, ešte predtým, ako sa začne venovať svojmu apoštolátu, musí sa pohrúžiť do tajomstva Eucharistie. Inak mu hrozí, že upadne do aktivizmu, povrchnosti a svetskosti.

Život kňaza je nemysliteľný bez živej modlitby a bez synovského príľnutia k Božej Matke, ktorá podporuje kňazov v dodržiavaní ich prísahy vernosti. Takto dobre formovaný kňaz napriek všetkým svojim slabostiam bude nielen *alter Christus* (druhým Kristom), ale aj *ipse Christus* (samým Kristom) a bude pracovať do posledného dychu, slúžiť Bohu a pomáhať ľuďom.

Naším bohoslovcem prajem hojnosť Božích milostí a požehnaní, aby vždy mohli s radostným srdcom povedať: „Veľbí moja duša Pána.“

Mons. Róbert Kiss
generálny vikár Trnavskej arcidiecézy

S cirkevným schválením

Arcibiskupského úradu

v Bratislave, dňa 28.4.2009, č. 1268/2009

Cenzor: ThDr. Alexander Knorr, PhD.

Registrované na Ministerstve kultúry SR
pod číslom: EV 722/08.

ISSN: 1335-7158 02, tlač: LÚČ Bratislava

ISSN 1335-7158

9 771335 715006

Ďakujeme vydavateľstvu LÚČ.

Rovnako ďakujeme všetkým,

ktorí prispeli k vydaniu tohto čísla.

Dobrovoľné príspevky

na časopis ADSUM môžete poslať

na uvedené číslo bankového účtu.

14. výročie Bratislavskej arcidiecézy

V pondelok 14. februára sme si pripomenuli 14. výročie založenia Bratislavskej arcidiecézy. Tento sviatok sme spoločne oslávili svätou omšou v katedrále sv. Martina, ktorú celebroval arcibiskup metropolita Mons. Stanislav Zvolenský spolu s viacerými kňazmi a veriacimi diecézy. Bratislavská diecéza vznikla na základe rozhodnutia Svätého Otca Benedikta XVI. 14. februára 2008 oddelením sa od Trnavskej arcidiecézy a bola povýšená na metropolitné sídlo Západnej provincie. Stalo sa tak práve v deň, keď si pripomíname smrť sv. Cyrila v Ríme.

Lyžovačky

Na konci skúškového obdobia sme sa spoločne vybrali na lyžovačky, aby sme si odpočinuli po náročnom období učenia sa a skúšok a zároveň načerpali sily do nového semestra. Spolu sme vytvorili tri skupiny avšak oblasť sme mali spoločnú – Orava. Týždeň nám ubehol rýchlo, užili sme si poriadnu nádielku snehu, mnohí z nás to využili na zimné športy – lyžovanie, bežkovanie, ale aj na spoločné strávené chvíle pri stolovaní, spoločenských hrách a fandaní našim olympijským športovcom.

Trojkráľová posviacka

Po ročnej prestávke spôsobenej kovidom sme tento kalendárny rok opäť začali trojkráľovou posviackou seminára. Takto sme prosili o Božie požehnanie do celého roka pre nás, čo vyjadruje aj nápis, ktorý sme písali na dvere miestnosti: Christus + Mansionem + Benedicat (Nech Kristus žehná tento dom).

Duchovné cvičenia prvákov

V dňoch od 3. do 7. februára sme sa my, bohoslovci z propedeutického ročníka, spolu s našim duktorom a spolubratmi vincentínmi, zúčastnili duchovných cvičení v kláštore kapucínov blízko Kremnických Baní. Celé dni nás sprevádzalo ticho a krása stredoslovenskej prírody. Kde tu ho prerušili slová od nášho exercitátora Petra Viciana na tému z Jánovho evanjelia: „Nik nepozná Otca, len Syn.“ Zamýšľali sme nad tým, čo znamená byť synom a ako sa ním stať v kontexte našich svedectiev s Bohom.

Ministériá

Pred odchodom na Veľkú noc bratia z tretieho a štvrtého ročníka prijali ministérium lektorátu a akolytátu a bratia piatoci boli prijatí za kandidátov diakonátu a kňazstva. Stalo sa tak počas večerných svätých omší, ktoré celebrovali naši otcovia biskupi bratislavskej a trnavskej arcidiecézy. Službou lektorátu sa kandidáti stávajú lektormi, čiže prednášateľmi Božieho slova a pomocníkmi pri jeho hlásaní. Prislúcha im čítať Božie slovo pri liturgii, vyučovať deti a dospelých vo viere a pripravovať na dôstojné prijímanie sviatostí. Ministériom akolytátu sa kandidáti stávajú mimoriadnymi vysluhovateľmi svätého prijímania, pomáhajú pri liturgii a zanášajú Eucharistiu chorým. Kandidatúra svätenia za diakonov a kňazov je verejné potvrdenie kandidátov, ktorí majú záujem stať sa diakonmi a kňazmi. To, na čo sa pripravujú štúdium teológie a formáciou v seminári, teraz vyjadrujú verejne pred biskupom.

Európske sociálne dni

Od 17. do 20. marca sa v Bratislave konali tretie Európske sociálne dni. Išlo o celoeurópske stretnutie biskupov, kňazov a laikov. Spoločne sa zamýšľali nad sociálnom a spoločenskou situáciou Európy po pandémie. Aktuálne reagovali aj na situáciu na Ukrajine, na utečencov a tých, ktorí sa ocitli v núdzi. Na úvod pozdravil účastníkov aj pápež František prostredníctvom listu, ktorý bol prečítaný. Okrem príspevkov, ktoré predniesli jednotliví účastníci, sa pracovalo aj v menších skupinách, kde účastníci spoločne diskutovali o daných otázkach a predkladali návrhy zmeny a pomoci. Počas týchto dní spoločne slávil svätú omšu, na ktorých sme sa zúčastňovali aj my bohoslovci.

Pomoc Ukrajine

Do pomoci ukrajinským utečencom sme sa zapojili aj my. Už v prvých týždňoch niektorí z nás vyrazili na východ, kde sme pomáhali na ukrajinskej hranici a tiež na košickej stanici pri výstavbe stanov a organizácii utečencov, ktorí prichádzali. Ďalší sme sa zapojili do pomoci v Bratislave, kde sme v poobedných hodinách, v rámci nášho voľna, chodili do mimoriadne zriadeného centra prijatia, kde sme ako dobrovoľníci pomáhali pri registrácii a pri distribúcií materiálnej pomoci. Našu aktivitu sme podporili spoločnými modlitbami a adoráciami za pokoj a mier.

Deň otvorených dverí

Tento rok sme nerobili Deň otvorených dverí klasickým spôsobom v priestoroch nášho seminára, ale vyrazili sme do niektorých farností Bratislavskej a Trnavskej diecézy. Rozdelení do štyroch skupín sme navštívili farnosti Stupava, Senec, Piešťany a Podunajské Biskupice. Pre miestnych farníkov, zvlášť mladých, sme si pripravili aktivity, predstavili sme im náš seminárny život a spoločne sme slávil svätú omšu, pri ktorej sme prosili aj za nové kňazské a duchovné povolania.

Pumin

14. mája sa v Šaštíne konala celonárodná púť miništrantov. Hlavným mottom púte bolo: „Hrdinom sa nerodíme. Hrdinom sa stávame.“ Príkladom nám bol mladý mexický svätec José Luis Sánchez del Rio, ktorý svojou odvahou a vernosťou nezaprel Krista, aj keď mu za to hrozila smrť počas prenasledovania kresťanov. Jeho posledné slová boli: „Nech žije Kristus Kráľ! Nech žije Panna Mária Gaudalupská!“ Miništrantov, aj nás všetkých ostatných, povzbudil nebať sa byť odvážnymi a vernými svedkami Krista aj v dnešnej dobe.

Púť do Ríma

Zúčastnili sme sa celonárodnej púte do Ríma. Cestou tam sme navštívili ešte aj ďalšie miesta, a to mestečko Assisi a Sienu. Aj týmto spôsobom sme sa poďakovali pápežovi Františkovi za jeho návštevu Slovenska na jeseň minulého roka a za jeho posolstvá, ktoré nám zanechal.

Zabijačka

V sobotu po Veľkej noci sa konala seminárska zabijačka. My sme to našťastie všetci prežili, za obeť padlo jedno 240 kilové prasa, ktoré nám zaobstaral jeden dobrodinec seminára. Spoločne sme pripravovali zabijačkové výrobky ako klobásy, jaternice, oškvarky a iné. Okrem dobrého pohostenia sme vytvorili aj jedno výborné spoločenstvo plné radosti a vzájomného delenia sa.

Ján Bednárík

Svedectvo prváka

Zoltán Ilcsik

Moje duchovné hľadanie sa začalo pred niekoľkými rokmi otázkami typu: „Aký je zmysel môjho života? Kde nájdem naplnenie? S kým môžem byť šťastný?“ Často som premýšľal nad podobnými otázkami pri prechádzkach v našom lese vedľa mesta.

Kto je Boh? Čím by malo žiť srdce, ktoré miluje Ježiša? Priznám sa, že ma už dávnejšie veľmi silno zasiahol a oslovil výrok „*God is Love*“ („*Boh je Láska*“). A predsa mám z nejakého dôvodu pocit, že týmto výrokom som nedostal odpoveď na otázku „*Čo je láska?*“. Teda, ako mám uchopiť tento výrok, túto hlbokú pravdu? Najmä prakticky.

Mal som 16 alebo 17 rokov, keď som prvýkrát začal uvažovať nad týmito otázkami. To ma okrem iného viedlo k tomu, aby som pokračoval v stredoškolskom štúdiu na katolíckom gymnáziu v Komárne. V tom období som ešte netušil, že sa o pár rokov stanem bohoslovcom. Videl som sa skôr na prírodovedeckej fakulte a túžil som po rodine – po manželke a deťoch. Počas základnej školy som sa veľmi zaujímal o náš okolitý svet a procesy, ktoré v ňom prebiehajú, najmä pokiaľ ide o oblasť chémie. Preto som reálne zvažoval túto možnosť, aj som si svoju budúcnosť tak predstavoval. No známe „*ak chceš rozosmiať Boha, povedz mu o svojich plánoch*“ určite poznáte.

Ako plynuly roky, viac času som trávil so sebou. Uvažoval som nad tým, v čom som talentovaný, čo ma baví, aké sú moje dary, prednosti, ale aj aké sú moje výzvy. Cez toto všetko sa mi prihovárал Boh. Jedným z rozhodujúcich bodov v mojom živote bolo, keď som sa ako 17-ročný prihlásil do študentskej rady školy. Podieľal som sa na plánovaní nie malého počtu podujatí a aj pri nich som si uvedomil, že sa rád venujem ľuďom. Najviac ma naplňalo prežívanie rozmeru sebadarovania: že som ľuďom okolo seba dal zo svojho času. Nepochybujem o tom, že aj študentská rada školy mi ukázala cestu.

Veľmi silno na mňa zapôsobila jedna stredoškolská učiteľka. Inšpirovala ma svojou ľudskosťou, prítupom k ľuďom a odhodlaním robiť veci naplno. Nikdy som jej to nepovedal, ale vďačím jej za veľa. K výtvarnému umeniu, poézii a herectvu som mal tiež blízko. Jedna z najlepších chvíľ mojich stredoškolských rokov bola moja účasť v amatérskom študentskom divadle. Pozerám sa na umelcov s veľkým obdivom. Myslím si, že je cenné vytvoriť silný umelecký zážitok, ktorý ostane v druhom človeku ešte dlho po predstavení.

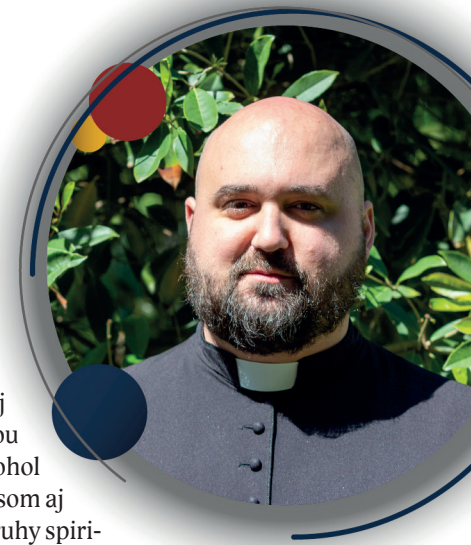
Čo ma viedlo k tomu, že som poslal prihlášku do seminára? Život s Bohom je neuveriteľne „dobrodružný“, aj keď nie je liekom na problémy. Snáď ste mali takú skúsenosť, že niekto výnimočný nečakane vstúpil do vášho života a aj v ňom ostal. Do tej chvíle som si myslel, že budem žiť dobrý, spokojný a usporiadaný život bez Boha. Pomohlo mi uvedomenie si, že Boh jestvuje nezávisle na mojej vôli, mienke alebo nálade a že Boh nemôže „nejestvovať“. Som si istý, že bol vždy so mnou; aj v tých chvíľach, keď som o tom nevedel ani Ho necítil. V prípade, že sa ma Boh vo svojej slobode a добрote rozhodol „pustiť“ za ruku, robil tak len preto, aby som sa naučil samostatne kráčať. Boh je dobrý. Pravdou ostáva, že písať o týchto veciach s odstupom času je veľmi ľahké.

Boh sa mi postupne odhaľoval a vďaka tomu som ľešie spoznával aj seba samého. Zažil som to, čo Ježiš povedal svojim učeníkom: „*Nasleduj ma!*“ Povedal som Mu svoje „áno“. Nebol to však jeden moment, ale proces, ktorý trvá dodnes. Teraz som už takmer rok v seminári. Počas mesiacov, ktoré som tu strávil, som zistil, že Boh chce so mnou prebrať akýsi „učebný plán“. Boli situácie, ktoré poukázali na nejaký môj nedostatok, hriech alebo zlyhanie. Snažil som sa ich riešiť vo vzťahu s Bohom. Ak by som mal vyjadriť to, čo som sa naučil za tých pár mesiacov, tak by som to zhrnul v tejto krátkej myšlienke: „*Mám oveľa viac hriechov, ako som si myslel, a ešte viac tých skrytých, ale Boh ma miluje viac, ako si to dokážem predstaviť.*“ Nech Vás Boh žehná!

rozhovor s novokňazmi

Payol Reisel

1. Drahý brat diakon! V seminári si strávil dlhých 6 rokov. Keď sa obzrieš dozadu, za čo konkrétne si semináru najviac vďačný?

Keď sa obzriem na prežitých 6 rokov v seminári, určite som veľmi vďačný za spoločenstvo, ktoré som tu našiel a za množstvo ľudí, ktorých som tu mohol spoznať a ktorí ma obohatili. Vďačný som aj za predstavených a formáciu, ktorá je neoddeliteľnou časťou života v seminári. Cez proces formácie som mohol spoznávať sám seba a okresávať moje návyky. Vďačný som aj za to, že v seminári som mal možnosť spoznať rôzne druhy spirituality a cez duchovné vedenie otcov spirituálov rásť na ceste k BOHU. Seminár je príprava na neľahkú cestu, ktorá kňazskou vysviackou ešte len začína.

2. O pár dní budeš poslaný do svojej prvej farnosti. Tešíš sa na tento deň alebo máš skôr obavy? Máš konkrétnu predstavu, čo by si chcel svetu ako kňaz odovzdať?

Keď som sa ešte len rozhodoval a rozlišoval som svoje povolanie, stretol som Matku Elvíru, zakladateľku komunity Cenacolo, ktorá mi povedala: „*Nerozmýšľaj v ďalekých horizontoch, čo bude, keď budeš kňaz, ale ži svoje povolanie už dnes. Kňaz je služobník, služobník všetkých. Tak to začni robiť už dnes.*“ Boli to naozaj múdre slová a ja sa toho snažím držať. Služiť tomu, kto je predo mnou, a modliť sa za všetkých ľudí, ktorých mi Boh pošle do cesty. A čo by som chcel ľuďom odovzdať? Asi len to, že Boh je LÁSKA A MILOSRDENSTVO.

3. Čo by si tu rád po sebe zanechal? Máš nejaké poslanstvo pre mladších seminaristov?

Chcel by som po sebe zanechať asi iba prázdnu izbu. Každý jeden chalan v seminári je dôležitý. Každý je „ŠPECIÁLNY“ a unikátny diel stavebnice, ktorý sa nedá nahradiť, a preto je moje poslanstvo novým seminaristom: Boh ťa potrebuje presne takého, aký si a chce si ťa použiť na veľké veci. Najdôležitejšie je byť sám sebou.

4. Čo si myslíš, aká je výzva pre kňazov dnes? Čo je nová evanjelizácia dnešnej doby?

Doba, v ktorej sa nachádzame, nie je ľahká a čaká nás veľa výziev. Čaká nás znovu naplniť kostoly. Vyjsť z našej komfortnej zóny a ísť do ulíc medzi ľuďmi.

Veľmi výstižne to vyjadril pápež František, keď na ktorýsi Zelený štvrtok povedal biskupom a kňazom neobvyklú vetu: „Buďte pastiermi, ktorí páchnu po ovciach.“ Keby táto výzva po novej evanjelizácii stála iba na nás, kňazoch či veriacich, určite to nedokážeme a zlyháme. Pevne však verím, že nová evanjelizácia bude čas, keď sa oslávi Boh a našou disponibilitou z nás urobí nástroje vo svojich rukách. Na to sa teším. Nech Vás Boh žehná!

Martin Uher

1. Drahý brat diakon! V seminári si strávil dlhých 6 rokov. Keď sa obzrieš dozadu, za čo konkrétne si semináru najviac vďačný?

Príprava na teologickej fakulte a v seminári je zameraná na ľudskú, intelektuálnu, duchovnú a pastoračnú formáciu. Život v spoločenstve spolubratov je náročný. Vďaka nemu lepšie vnímam svoje limity i príležitosti na napredovanie. Delením sa o radostné okamihy života však radosť rastie. Učím sa viesť dialóg s inými. Štúdium vo mne prebúdzajúcu túžbu po hľadani pravdy. Chcem ju stále lepšie a hlbšie spoznávať. Prežívam radosť a pokoj v srdci, že som v seminári. Počas letných prázdnin pomáham v tábore pre miništrantov. Spoznávam túžbu mladých po zmysle života.

2. O pár dní budeš poslaný do svojej prvej farnosti. Tešíš sa na tento deň alebo máš skôr obavy? Máš konkrétnu predstavu, čo by si chcel svet ako kňaz odovzdať?

V mojej obľúbenej knihe Dar a tajomstvo sv. Ján Pavol II. píše, že súčasný človek od kňaza žiada Krista! Kňazstvo je pre mňa dar a tajomstvo. Pán Ježiš si vyvolil kňazov, aby boli s Ním. Ich poslaním je služba: prinášať Krista ľuďom a privádzať ľudí ku Kristovi. Ak Nebeský Otec dá, s radosťou a bázňou budem účastný na tejto službe.

3. Čo by si tu rád po sebe zanechal? Máš nejaké poslanstvo pre mladších seminaristov?

Dôležité je odpovedať si na otázky typu: „Prečo som v seminári a čo tu mám robiť?“ V seminári som preto, lebo ma sem Pán Boh povolal. Učím sa tu Ježišovmu zmýšľaniu, mať srdce podľa vzoru Najsvätejšieho Srdca Ježišovho.

4. Komu sa chceš poďakovať?

Ďakujem Pánu Bohu za milosť byť v kňazskom seminári, Panne Márii za ochranu i pomoc a anjelom i svätým za mocný príhovor. Mojej rodine, otcom biskupom, predstaveným kňazského seminára, kňazom, spolubratom, dobrodincom, chorým, trpiacim i nepriateľom tiež patrí veľká vďaka. Modlím sa za všetkých a posielam im Božie požehnanie.

Peter Sklenár

1. Drahý brat diakon! V seminári si strávil dlhých 6 rokov. Keď sa obzrieš dozadu, za čo konkrétne si semináru najviac vďačný?

Je toho viac, ale najviac asi za možnosť intenzívne sa venovať duchovnému životu a príprave na kňazstvo. A tiež za dobré bratské spoločenstvo, kde bola možnosť zdieľať sa s vecami dobrými i tými menej dobrými.

2. O pár dní budeš poslaný do svojej prvej farnosti. Tešíš sa na tento deň, alebo máš skôr obavy? Máš konkrétnu predstavu, čo by si chcel svet ako kňaz odovzdať?

U mňa je to také vyvážené. Určite sa teším najmä na slávenie svätých omší a vysluhovanie ďalších sviatostí, ako aj na pastoračné pôsobenie medzi veriacimi. No žijeme v pohnutých časoch, a preto je to aj veľká výzva. Chcel by som ako kňaz hlavne odovzdávať ľuďom Krista v učení jeho Cirkvi.

3. Čo by si tu rád po sebe zanechal? Máš nejaké poslanstvo pre mladších seminaristov?

Som rád, že som tu bol a spoznal som toto spoločenstvo. Mladším by som zrejme odkázal, aby si chránili svoje povolanie ako oko v hlave, nemárnili čas a svedomito sa pripravovali na kňazstvo. A tiež, aby sa učili byť zodpovední a vedeli si priznať svoje chyby.

4. Komu sa chceš poďakovať?

Rád by som sa na tomto mieste chcel poďakovať najmä všemohúcemu Bohu za dar života i kňazského povolania. Ale tiež predovšetkým mojim rodičom a blízkym príbuzným, ktorí mi po celý doterajší život pomáhali. No nesmiem zabudnúť ani na mnohých priateľov, kamarátov, kňazov i všetkých ľudí, ktorí ma povzbudzovali vydať sa na túto dobrodružnú cestu kňazstva. Niektorí z nich už nie sú medzi nami ako moja dnes už 10 rokov zosnulá teta Klára. Viackrát mi vravela, aby som išiel študovať za kňaza, no ja som sa vtedy tomuto rozhodnutiu ešte bránil. Nech jej dá dobrotivý Pán večnú radosť v nebeskom kráľovstve. A ďakujem aj tým, ktorí mi na ceste za kňazstvom bránili. Aj cez ich konanie som pochopil, aký obrovský a nezaslúžený dar je kňazstvo.

Rozhovor s novým dekanom fakulty

V akademickom roku 2021/2022 sa stal novým dekanom našej fakulty Mons. doc. ThDr. Jozef Jančovič, PhD. Touto cestou mu prajeme veľa Božích milostí v jeho službe pre našu fakultu. Predchádzajúcemu pánovi dekanovi Mons. ThDr. Vladimírovi Thurzovi, PhD. zo srdca ďakujeme za jeho službu pre našu fakultu a za všetko, čím prispel k rozvoju a zveladeniu našej fakulty. Prinášame rozhovor s novým dekanom RKCMF Mons. Jozefom Jančovičom.

1. Milý pán dekan, prosím, predstavte sa našim čitateľom.

Pochádzam z Topoľčianska z obce Krtovce, ktoré ležia v regióne zásadne súvisiacom s dejinami Staroslovanov a Velkomoravskou ríšou. V našej farnosti v Nitrianskej Blatnici sa nachádza v horách Považského Inovca pod Marhátom starobyľý kostolík sv. Juraja z 9. stor. už z predcyrilometodskej doby. Tento kostol ma už od detstva fascinoval svojou atmosférou; leží na spojnici významných lokalít Bojná – Ducové. A práve v katastri obce Bojná sa v areáli slovanského hradiska Valy našli prvé kresťanské artefakty z predcyrilometodskej misie u nás (zvon, prenosný oltár a plakety s latinskými nápismi). Po gymnáziu v Topoľčanoch som študoval biotechnológie na STU v Bratislave. Od istého času na strednej škole som začal každý deň chodiť na svätú omšu, keďže som si zamiloval Eucharistiu a Božie slovo. Tieto skvosty a výrazné kňazské vzory ma nasmerovali ku kňazskému povolaniu. Po absolvovaní štúdia na vysokej škole som vstúpil do seminára. Za kňaza som bol vysvätený na sviatok sv. Cyrila a Metoda v roku 1995 v Trnave. Po vysviacke som pokračoval v licenciáte na Pápežskom biblickom inštitúte v Ríme a Jeruzaleme. Na našej fakulte pôsobím od roku 1999, kde som o desať rokov obhájil PhD. a v roku 2020 som tu aj habilitoval. Som veľmi rád kňazom a fascinuje ma tajomná hĺbka Božieho slova, z ktorého sa snažím čerpať nielen akademicky a duchovne, no delím sa o jeho poslanstvo aj popularizačným spôsobom, aby sa u nás rozvíjala biblická kultúra.

2. Aké sú vaše vízie a ciele vo funkcii dekana našej fakulty?

Rád nadviažem na mojich predchodcov. Misiou je príprava kňazov a absolventov fakulty, aby sa vyznačovali duchovnosťou, profesionalitou, ale aj ľudskosťou, morálnou integritou a kresťanským humanizmom. Konkrétne chcem podporiť niektoré

opatrenia, ktoré by pritiahli viac finančných prostriedkov na fakultu cez projektovú činnosť, keďže som sám participoval na určitých projektoch ako spoluriešiteľ. Cez ňu sa dá účinnejšie viesť aj konferenčná aktivita a bonitnejšia publikačná činnosť pedagógov a doktorandov na fakulte. Spolu v tíme chceme obnoviť dialkové štúdium katolíckej teológie a ponúknuť rozširujúce štúdium náboženskej výchovy pre tých učiteľov, ktorí na školách učia náboženstvo bez aprobácie. Pre širšiu laickú verejnosť by bola prínosom ponuka dvojročných kurzov, napr. z biblickej teológie, spirituality alebo sociálnej náuky.

3. Na našej fakulte už niekoľko rokov prednášate biblické predmety. Aké postavenie majú v teológii a čím sú špecifické?

Štúdium Božieho slova je dušou teológie (anima theologiae) aj podľa Dei Verbum 24. Úloha exegézy je historicko-opisná, keď interpretuje posvätné texty a ich literárno-duchovnú dimenziu. Cieľom exegézy je čo možno najpresnejšie stanoviť zmysel biblického textu v jeho literárno-dejinnom rámci. Výklad by mal smerovať k porozumeniu textu platnému aj pre dnešok. Týmto všetkým sa núka solídny podklad pre systematickú reflexiu teológa. Teológovia majú úlohu skôr systematickej povahy. Ich reflexia je spojená so zvažovaním údajov. Často sa zameriavajú iba na niektoré aspekty biblického textu, pričom vo svojej reflexii zvažujú aj iné teologické miesta (loci theologici): výpovede z patristického, koncilového, magisteriálneho a liturgického prostredia.

4. Onedlho nás čakajú kňazské vysviacky. Čo by podľa Vás nemalo chýbať kňazovi v súčasnosti?

V našej kňazskej „náplni práce“ nesmie absentovať láska ku Kristovi, jeho matke a k ľuďom vo forme duchovno-pastoračného zápalu. Nezanedbateľná u dnešného kňaza je tiež intelektuálno-emočná stránka. Tá robí súčasného kňaza odolnejšieho voči radikálnym emocionálne živeným postojom. Tu sa stáva naliehavou zlatá stredná cesta (aurea mediocritas), ktorá je zásadnou v každej čnosti, aby sa, slovami Chestertona, „čnosti nezbláznili“.

5. Čo by ste chceli odkázať našim čitateľom?

Budme vďační za dar kresťanskej viery, prehlbujme sa vo vzťahu ku Kristovi a v biblickom pohľade na človeka. Pevne sa zakoreňme, lebo len vtedy môžeme byť otvorení svetu a jeho potrebám. Neprestaňme hľadať nové spôsoby, ako podať sviežo a atraktívnym spôsobom naše spoločné kráčajenie za Kristom a zmysluplnosťou života. Hľadáme originálnu abecedu evanjelizácie, ako nám odkázal v neďalekej Katedrále sv. Martina pápež František. Hoci sa dnes neďá vždy hovoriť o Kristovi, hovorme a konajme vždy kresťansky, to jest múdro, dobre, schuťou a ohľadom na Krista.

Štefan Pálesch

Trnavskí františkáni na kovídovom oddelení

Brat Filip. Ste známou tvárou spomedzi členov františkánskeho rádu v Trnave. Ľudia vás môžu poznať nielen z ulíc Trnavy, kde pôsobíte ako rehoľník a kňaz, ale tiež z obrazoviek počítačov či z rozhovorov v rôznych denníkoch. I keď v čase nášho rozhovoru vystriedala tému č. 1 – pandémie covid-19 – ešte snád horšia situácia vo svete, a to vojna u našich východných susedov na Ukrajine, rád by som sa vrátil k téme pandémie a pomoci tým, ktorých najviac zasiahla. Vieme, že aj z Vašej komunity viacerí bratia chodili a pomáhali v prvej línii v nemocniciach či zariadeniach seniorov a inde.

Kolkí z Vašej komunity v Trnave chodili vypomáhať medzi covidových pacientov? Aká bola vaša motivácia, prípadne kde ste konkrétne vypomáhali?

Pre túto službu sme sa v rámci našej komunity rozhodli traja: ja, brat Karol a brat Vojtech. Boli sme vedením nemocnice FN Trnava zadelený na ARO covid oddelenie, teda akoby do srdca pandémie v našom trnavskom okrese, pretože tam ležali najťažšie infekčné covid stavy. Motiváciou bol pre nás ten najzásadnejší kresťanský postoj: „Dobro treba robiť a zlu sa treba vyhýbať.“

Bolo to náročné? Napríklad vidieť ľudí, ktorí zomierajú a viete, že už im niet pomoci?

Osobitne náročné bolo vnímať bezmocnosť, keď ma poslali kolegyně utíšiť manžela

a matku zosnulej pacientky na covid, ktorý krátko po jej poslednom výdychu v boxe trúchlili a plakali. Tá pacientka mala 37 rokov a bola čerstvou mamou. Dieťa lekári zachránili sekciou, matku, žiaľ, už nedokázali. Ináč však, keď človek nemá citovú na tých ľudí (pretože tí pacienti boli pre nás anonymní), ich ťažké odchody nám mohli poslúžiť na meditáciu o živote a smrti a vedomie, aký krehký je človek pred životom.

Čo bol taký najväčší moment vašej služby pri chorých?

Jeden zo silných momentov bol, keď ma starý pán (vo veku môjho otca), ktorý si ma počas služby pri jeho lôžku obľúbil, chcel stále držať za ruku. Keď som prišiel na oddelenie a pozdravil som sa sestričkám, už dvíhal ruku, lebo ma poznal podľa hlasu, a keďže bol anal-gosedovaný, nevládal ani rozprávať, ale komunikovali sme pomocou intenzity stláčania ruky. Vďaka hlbokým dekubitom mal vždy veľmi ubolený a zároveň odovzdaný pohľad.

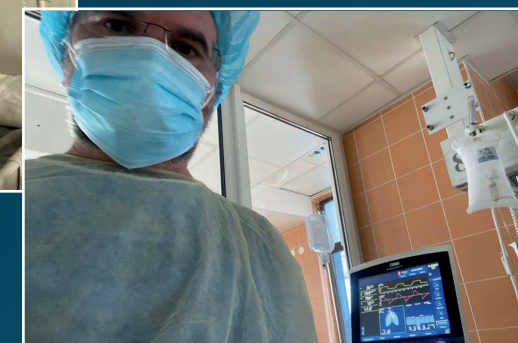
Vždy bol pre mňa silný obraz, keď sme sa začali modliť Otče náš, ako aj ľudia úplne nevládni zareagovali aspoň pohybom pier, otvorením očí či stisnutím ruky – až tak silno je táto modlitba zakódovaná v ľudskej DNA. Tiež bolo silné pozorovať, ako zosnulý človek musí ešte určitý čas ležať na nemocničnej posteli prikrytý plachtou, zatiaľ čo okolo neho plynie život prirodzene ďalej, sestričky umývajú pacienta pri vedľajšej posteli, smejú sa, rozprávajú sa o dovolenke a o tom, čo by si dnes dali na obed. Čas nezastane, pieta chýba... a ďalší ľudský osud mizne v nenávratne. Bolo by to samo osebe možno aj na zúfanie, keby všetko nesmero-valo k jednému podstatnému nekonečnému Božiemu naplneniu.

Pozorovali ste u ľudí, ktorých ste pred smrťou zaopatrili sviatosťami pokojnejší odchod?

Vo viacerých prípadoch som si všimol, keď som dával zaopatrenie pred smrťou, ako sa zvýšila ich duševná aktivita, boli nepokojní, chveli sa, oči im pod viečkami behali zľava doprava a zrýchlila sa im dychová frekvencia. Je zjavné, že keď človek ide do finále, deje sa veľký zápas o jeho dušu, a preto je výborné, že nám bolo umožnené takýchto ľudí vyprevádzať kajúcimi žalmami a inými vhodnými modlitbami pri umierajúcom, ktoré sme mali vytlačené na špeciálnom papieri.

Krištof Martinák

Svedectvo tretiake Marek Vatlavic

V úvode môjho svedectva by som sa vám, drahí čitatelia, chcel v krátkosti predstaviť. Volám sa Marek Vatlavic, mám 20 rokov a pochádzam z Rumunska. Možno vám hneď na začiatku napadla otázka: Prečo Rumun prišiel študovať teológiu na Slovensko? Som Slovák žijúci v komunite Slovákov v Rumunsku, ktorá sem prišla približne pred 200 rokmi. Naša komunita dodnes dodržiava slovenské tradície a deťom je umožnené študovať na slovenských školách. Naše komunity majú vlastných slovenských kňazov a tak máme liturgiu v rodnej reči. Globálne je však Rumunsko z väčšej miery pravoslávna krajina, takže katolícka cirkev je len menšinová. Vysoké percento veriacich hlásiacich sa ku katolíckej cirkvi je však maďarskej národnosti, preto máme v našej diecéze maďarského biskupa – Ladislava Böcskeia. Pri pohovoroch pred nástupom do seminára mi otec biskup povedal, že by bolo dobré, ak by som sa aj ja naučil po maďarsky. Tak som nastúpil do maďarského seminára v Alba Iulii (Seminarium Incarnatae Sapientiae). Po absolvovaní dvoch rokov štúdiá a po dohode s otcom biskupom som sa rozhodol pokračovať v štúdiách v materinskom jazyku na Slovensku, aby som tak mohol lepšie slúžiť veriacim mojej komunity.

Moje povolanie ako také nemôžem priamo spojiť s mimoriadnym obrátením alebo znamením. Bola to normálna cesta dospievania a dozrievania, ktorá sa zaiste zakladala na svedectve viery mojich rodičov. Pochádzam z praktizujúcej veriacej rodiny. Každú nedeľu sme sa spoločne s rodičmi zúčastňovali svätých omší a modlili sme sa ruženec, keďže sú členmi ružencovej ruže. Neskôr sa aj moji starší súrodenci stali členmi ružencovej ruže, čo

ma hlboko fascinovalo. Poprosil som súrodencov, aby aj mňa naučili túto modlitbu. Odvtedy sa ruženec modlím každý deň. Rád som sa modlieval o samote v lese alebo cestou do školy, bez toho, aby o tom niekto vedel.

Kedy sa moje povolanie začalo? To neviem povedať presne. Určite to bolo niekedy v detstve. Keď som mal 11 – 12 rokov, začal som miništrovať. Rád som pánovi farárovi pomáhal okolo oltára a vždy ma fascinovali gestá kňaza, ktoré koná počas svätej omše. Toto detské nadšenie časom opadlo, hoci v hĺbke srdca ma ku kňazstvu vždy niečo ťahalo. Počas štúdiá na strednej škole v Alesde sa striedali momenty, keď som pociťoval túžbu po kňazstve, a momenty, keď som na to ani nepomyslel. Naďalej som však rád chodil do kostola, najmä v nedele, ale snažil som sa aj v iné dni, a to najmä počas pôstu, špeciálne na krížové cesty.

Hlbokým impulzom pre moje povolanie bolo, keď som chodieval na návštevy k môjmu pradedovi, ktorý mal 95 rokov a čítal Sväté písmo bez okuliarov. Vždy mi nejakú stať z Písma prečítal. Natoľko ma to oslovilo, že som sám vzal Písmo do rúk a čítal som si ho, keď som len mohol.

Ďalším medzníkom bolo, keď som od ľudí z môjho okolia začal dostávať otázky a poznámky typu „Nechceš sa stať kňazom?“, „Z teba by bol dobrý kňaz.“ Tieto rozhovory boli pre mňa vždy veľmi dôležité.

A napokon, pred maturitou som spravil s Pánom istú formu dohody. Slúbil som, že ak mi so svojou milosťou pomôže úspešne spraviť maturitu, tak si podám prihlášku do kňazského seminára. Pán Ježiš tento môj sľub zobral vážne a maturitu som úspešne zložil. Tak zostalo už len na mne podať si prihlášku do kňazského seminára. A tak som teraz tu.

Pred i po vstupe do seminára vo mne znova a znova rezonovala otázka: „Prečo si si, Pane, vybral práve mňa?“ Vo svojom okolí som videl veľa mladých ľudí, ktorí sa mi javili byť omnoho lepší, intelektuálne pripravenější a z môjho pohľadu vhodnejší na toto povolanie. Pýtal som sa sám seba, prečo si Pán volá jednoduchého a chudobného chlapca z dediny, ktorý sa rád staral o domácnosť a o zvieratá. Odpoveď na tieto otázky v mojom vnútri som našiel vo Svätom písme – aj Pán si povolal jednoduchého a chudobného rybára Petra. Ďalšiu odpoveď som našiel u o. Kuffu, ktorý raz povedal: „Pán si nevyberá pripravených, ale ochotných.“ Pán čaká. Čaká na naše „áno“ vydať sa na cestu za ním a potom sme pretváraní jeho rukami. Každé povolanie je veľkým darom a milosťou pre každého. Lebo Boh si nevyberá podľa múdrosti a schopností, ale podľa svojej milosti. Takto by sme mohli charakterizovať každé povolanie.

Za moje povolanie ku kňazstvu ďakujem v prvom rade Pánovi – za tento nesmierny dar a milosti a taktiež ho prosím o vytrvalosť, aby som vo svojom povolaní vytrval. Som hlboko vďačný svojim rodičom a kňazom, s ktorými som sa stretol, rehoľným sestrám Svätého Kríža a mnohým ďalším ľuďom, s ktorými som sa stretol na tejto mojej ceste.

A photograph of three young men in black clerical attire standing in a garden. The man on the left has a beard and is balding. The man in the middle is smiling. The man on the right is also smiling. They are standing in front of a large tree and a hedge. A green brushstroke graphic is in the upper right corner.

Novokňazi 2022

Pavol Reisel

Martin Uher

Peter Sklenár

Svedectvo šiestaka

Peter Sklenár

Chcel by som sa v nasledujúcich riadkoch s vami aspoň krátko podeliť o moju seminárnu skúsenosť. Pri pohľade na uplynulých šesť rokov sa mi ani nechce veriť, že to tak rýchlo ubehlo. Prišiel som do bratislavského seminára už s istými viacročnými životnými študijnými i pracovnými skúsenosťami. Po vysokej škole som ešte vyše päť rokov pracoval v dynamickej nadnárodnej telekomunikačnej korporácii, kde sa pozeralo hlavne na čísla, výkony a spokojnosť zákazníka. V seminári sa mi preto zo začiatku nie všetko javilo jednoduché. Na druhej strane, keďže predtým som žil krátky čas v jednom seminárnom spoločenstve v zahraničí, mal som už nejakú predstavu, ako to tu bude fungovať.

O kňazskom povolaní som predsa len premýšľal už istý čas. Nevedel som sa však na túto nie ľahkú cestu odhodlať. Hoci ma mnohí k tejto ceste povzbudzovali, iní ma zase odhovárali. S odstupom času však trochu ľutujem, že som sa do seminára neodhodlal vstúpiť už skôr. Na druhej strane, Pán aj toto váhanie použil a dal mi spoznať ľudí, ktorých by som inak nespoznal.

Myslím, že som tu v Bratislave našiel dobré spoločenstvo bratov, ktorí sa usilujú stať sa raz dobrými kňazmi, a podarilo sa mi doň vcelku dobre začleniť. V mojom pôvodnom ročníku sme boli od začiatku dobrá partia, hoci niektoré žartovné kúsiky mladších spolubratov ma nie vždy tešili... Predsa však, časom som to nejako pochopil a zároveň som pri nich aj „omladol“. Každý z nás je totiž jedinečný, čo tiež okrem pozitívnych vecí prináša so sebou isté nedorozumenia. Prišli sme sem všetci s úmyslom pripraviť sa na kňazstvo a som rád, že sme si na tejto ceste aj vzájomne pomáhali a povzbudzovali sa.

Kráčanie za Kristom a za kňazstvom nebýva vždy jednoduché a nie je ani bez prekážok. Najmä vtedy, ak sa človek vráti do školských a seminárnych priestorov po viacročnej prestávke v civilnom zamestnaní. Tam totiž život predsa len funguje o dosť inak. Som však Pánovi nesmierne vďačný, že ma po tejto ceste kňazskej formácie previedol a priviedol ma až k službe oltáru. Mnohé veci a mnohých dobrých ľudí, ktorých som tu spoznal, by som na tomto mieste tiež chcel spomenúť. Aj oni totiž pomáhajú tvoriť akúsi formačnú mozaiku, bez ktorej by život v seminári nemohol len tak fungovať. Sú to zamestnanci fakulty, učitelia, ale v neposlednom rade aj predstavení seminára a naši otcovia biskupi. Im všetkým patrí vďaka a uznanie za to, že spomedzi týchto múrov každoročne vychádzajú noví služobníci Cirkvi.

A hoci sa na jednej strane teším na nádherné dobrodružstvo, ktoré kňazstvo so sebou prináša, bude mi seminárne spoločenstvo trochu chýbať. Kňazská formácia je totiž čas, keď sa treba intenzívne „ponoriť do Krista“ a spoznať ho nielen vo svätej omši, modlitbe, sviatostiach či štúdiu teológie, ale aj v bratskom spoločenstve. Verím, že som za tieto roky aj ja prispel k tomu, že toto bratské spoločenstvo je dnes živé. A kvôli nevelkému počtu tvorí aj dobrú duchovnú rodinu.

Na záver by som chcel povzbudiť tých, ktorí možno tiež ako ja kedysi váhajú, či ísť za kňaza a či sa to všetko oplatí. A to zvlášť dnes, v tejto neľahkej a rozkolísanej dobe, keď sa všetko veľmi rýchlo mení a každý si váži istoty, ktoré má. Určite sa to oplatí! Slúžiť Bohu a bližným v kňazstve je aj v dnešnej sekulárnej dobe veľmi potrebné a pre spásu nesmrteľných duší nevyhnutné. Bytostnú úlohu kňaza totiž napriek možnému zdaniu iné profesie nedokážu nahradiť.

Chcel by som sa na záver ešte poďakovať všetkým ľuďom za modlitby, povzbudenie, vyprosené milosti i za materiálnu podporu. Bez nich by som dnes nebol tam, kde som. A prosím aj za modlitby za ostatných seminaristov či budúcich seminaristov, aby sa nebáli nastúpiť do Kristovej loďky a stali sa raz dobrými rybármi ľudí.

Pápež tridsiatich-troch dní

Albino Luciani. Hoci bol pápežom len 33 dní, aj tak sa hlboko zapísal do srdc veriacich. Zomrel náhle vo veku 65 rokov 28. septembra 1978 skoro ráno v Apoštolskom paláci. „Pápež úsmevu“, ako bol nazývaný, bol na Petrov stolec zvolený 26. augusta 1978 po pontifikáte sv. Pavla VI. O pár mesiacov, konkrétne 4. septembra 2022, bude vyhlásený za blahoslaveného. V nasledujúcich riadkoch si aspoň v skratke priblížime osobnosť Božieho služobníka pápeža Jána Pavla I.

Albino Luciani sa narodil v chudobnej rodine 17. októbra 1912 vo Forno di Canale (dnes Canale d'Agordo). Bol synom socialistického robotníka, ktorý dlho pracoval ako emigrant vo Švajčiarsku. Pred vstupom do seminára si žiadal povolenie od svojho otca. Otec mu odpovedal listom, v ktorom napísal: „*Dúfam, že keď sa staneš kňazom, budeš na*

strane chudobných, pretože Kristus bol na ich strane.“ Tieto slová Luciani uplatňoval v praxi po celý svoj život. Za kňaza bol vysvätený v roku 1935. Potom bol vymenovaný za zástupcu riaditeľa seminára v diecéze Belluno a vyučoval morálnu teológiu, kánonické právo a sakrálnu umenie. V roku 1947 získal doktorát z posvätnéj teológie na Pápežskej gregoriánskej univerzite a v nasledujúcom roku bol vymenovaný za generálneho vikára svojej diecézy. Nadalej sa venoval vyučovaniu cirkevnej náuky a napísal knihu *Catechetica in briciole* (Katechizmus v omrvinkách, 1949), aby poučil menej vzdelaných rímskokatolíkov. V roku 1958 bol Luciani vymenovaný za biskupa vo Vittorio Veneto. Ako svoje biskupské heslo si vybral slovo „humilitas“ (pokora, miernosť). Bol obľúbeným pastierom zverného stáda Božieho ľudu. Žil triezvo, verný učeniu katolíckej náuky, zároveň otvorený zo sociálneho hľadiska, blízky chudobným a robotníkom. Vo svojom pôsobení zvlášť zdôrazňoval tému milosrdenstva.

„Nejde o to pravdu vlastníť, ale dovoliť, aby pravda vlastnila nás. Pravdy našej viery nie sú chladné a mŕtve, ak sú stravujúcim ohňom, ktorý znepokojuje a pobáda.“ Ján Pavol I.

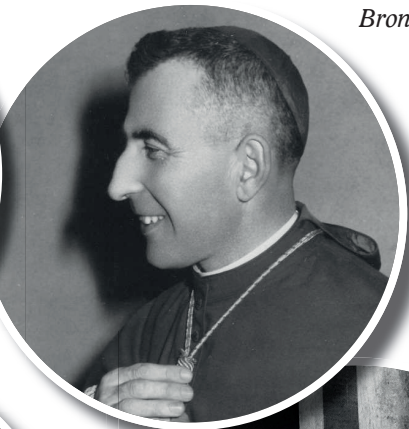
Ako benátsky patriarcha veľa trpel kvôli protestom, ktoré poznačili roky po Druhom vatikánskom koncile. Na Vianoce 1976, keď boli obsadené továrne priemyselného centra Marghera, vyslovil slová, ktoré sú dodnes veľmi aktuálne: „Predvádzanie luxusu, plytvanie peniazmi, odmietanie ich investovania, ich ukladanie do zahraničia nepredstavuje len necitlivosť a egoizmus: môže sa stať provokáciou a zaťažovať naše hlavy tým, čo pápež Pavol VI. nazýva ‘hnevom chudobných s nepredvídateľnými dôsledkami’.“ V roku 1969 sa stal benátskym arcibiskupom a v roku 1973 kardinálom. V roku 1976 vydal dielo *Illustrissimi* (Vzneseným; dielo vyšlo aj v slovenskom preklade – *Listy včerajším*), zbierku listov adresovaných historickým postavám, ako sú Ježiš a Mark Twain, ale aj fiktívnym postavám, napríklad postavám z knihy *The Pickwick Papers* od Charlesa Dickensa.

Luciani bol zvolený za pápeža ako 263. nástupca sv. apoštola Petra 26. augusta 1978 a stal sa prvým pápežom od čias sv. Pia X. (1903 – 1914), ktorý mal skôr pastoračné než diplomatické alebo vedecké vzdelanie. Albino Luciani sa stal pápežom viacerých prvenstiev v moderných dejinách pápežstva. Najmä však jeho 33-dňový pontifikátom v roku 1978, ktorý bol najkratším v modernej histórii. Bol prvým pápežom, ktorý si zvolil dvojité meno a urobil tak na pamiatku svojich dvoch bezprostredných predchodcov – Jána XXIII. a Pavla VI. –, čím tiež zároveň naznačil cestu kontinuity v uplatňovaní koncilu a zatarasil cestu nostalgickým ústupom do minulosti i nekontrolovaným skokom vpred. Bol prvým pápežom po stáročiach, ktorý sa odmietol dať korunovať pápežskou tiarou (pozn.: pápežská trojkoruna) a namiesto toho si zvolil jednoduché pálium arcibiskupa a mitru.

Pápež Ján Pavol I. zomrel náhle v noci 28. septembra 1978. Bez známok života ho našla rehoľná sestra, ktorá mu každé ráno nosila do izby kávu. Za niekoľko týždňov svojho pontifikátu sa zapísal do srdc miliónov ľudí svojou jednoduchosťou, pokorou, slovami na obranu najmenších a evanjeliovým úsmevom. O jeho náhlej a nečakanej smrti vzniklo niekoľko teórií údajného sprisahania, ktoré slúžili na predaj kníh a výrobu filmov. Zdokumentovanú štúdiu o smrti, ktorá definitívne uzatvára prípad, podpísala vicepostulátorka

procesu blahorečenia Stefania Falasca (Cronaca di una morte, Libreria Editrice Vaticana). Povest o svätosti pápeža Jána Pavla I. sa veľmi rýchlo rozšírila. Mnoho ľudí sa k nemu modli- lo a modlí. Mnohí jednoduchí ľudia, a dokonca aj biskupi Brazílie, žiadali o otvorenie kau- zy jeho svätorečenia, čo bola dlhá procedúra, ktorá sa teraz skončila. Dátum blahoreče- nia Jána Pavla I. bol oznámený dva mesiace po tom, ako bol 13. októbra schválený dekrét potvrdzujúci zázrak na jeho príhovor. Išlo o uzdravenie jedenástočného dievčatka v Buenos Aires v roku 2011. Dieťa trpiace ťažkou akútnou zápalovou encefalopatiou, malígnym refra- kterným epileptickým ochorením so septickým šokom sa náhle uzdravilo v situácii, keď už lekári konštatovali, že zomiera.

„Boh nechce, aby sme boli jednoducho iba dobrí; chce, aby sme boli celkom svätí. Ale chce, aby sme tú svätosť dosiahli nie robením mimoriadnych vecí, ale skôr obyčajnou, ri- adnou činnosťou. Mimoriadny musí byť iba spôsob, akým to robíme. Môžeme byť svätí aj na ulici, v úrade, v dielni; ide o to, aby sme si svedomito plnili povinnosti z lásky k Bohu a rado- stne, aby sa každodenná práca stala nie ‚dennou tragédiou‘, ale skôr ‚denným úsmevom‘.“
Ján Pavol I.

Bronisław Antoš

ENCYKLIKA
SVÄTÉHO OTCA FRANTIŠKA

FRATELLI TUTTI

o bratstve a sociálnom priateľstve

Fratelli tutti 2/3

3. kapitola: Predstavovať si a tvoriť otvorený svet

Tretiu kapitolu pápež František začína slovami: „*Ludská bytosť je stvorená takým spôsobom, že sa dokáže rozvíjať a vytvárať iba ak v nezištnom sebaobetovaní*“ (b. 87). Život existuje len tam, kde je spoločenstvo. Sme stvorení pre lásku. Život nemôžeme zredukovať len na vzťahy v rodine alebo v malej skupine. Sme súčasťou širšieho pletiva vzťahov. Zdravé a autentické vzťahy nás otvárajú druhým, pomáhajú nám rásť a obohacujú nás.

„*Láska k druhému nás poháňa hľadať to najlepšie pre život blížneho. Len rozvíjaním tohto spôsobu vytvárania vzťahov je možné vytvoriť sociálne priateľstvo, ktoré nikoho nevyklučuje, a bratstvo, ktoré je otvorené pre všetkých*“ (b. 94). Mali by sme smerovať od blízkych vzťahov k univerzálnemu spoločenstvu.

Okolo nás sú prítomné periferie – nielen z geografického hľadiska, ale najmä existenciálneho. Ísť na periferiu znamená „*schopnosť každodenne rozširovať svoj malý svet a prichádzať k tým, ktorých bezprostredne nevnímam ako súčasť svojho sveta záujmov, hoci sú*

mi nablízku.
[Sú to ľudia, ktorých] spoločnosť opustila alebo ich ignoruje“
(b. 97).

„Individualizmus nás nerobí viac slobodnými, viac rovnými, viac bratmi. Chce, aby sme uverili, že všetko spočíva v tom, že povolíme uzdy vlastným ambíciám, akoby sme hromadným individuálnych ambícií a istôt mohli vybudovať spoločné dobro“ (b. 105).

Nesmieme si však zamietať sociálne priateľstvo vznikajúce z úprimnej lásky so snahami o ideologickú jednofarebnosť. Základným poznaním sociálneho priateľstva je uvedomenie si hodnoty každého človeka. Túto hodnotu má vždy a za akýchkoľvek okolností. Kde sa toto neuznáva, tam nemôže byť pravé sociálne priateľstvo. „Ak sa spoločnosť riadi primárne kritériami slobody trhu a efektivity, pre týchto ľudí [malých, slabých a chorých] niet miesta a bratstvo nebude ničím iným, než len romantickým výrazom“ (b. 109).

Mali by sme sa tiež naučiť solidarite. Prvé miesto, kde sa učíme hodnotám lásky a bratstva, spoločného života a delenia sa, je rodina. „Solidarita sa konkrétne prejavuje v službe, ktorá môže nadobúdať rozličné formy, čo sa týka spôsobu, akým sa ujímame druhých. Službiť znamená starať sa o tých, ktorí sú krehkí v našich rodinách, spoločnosti, národe“ (b. 115). Solidarita sa má prejavovať aj medzi národmi. Keďže všetci ľudia sa rodia s rovnakou dôstojnosťou, aj všetky národy by mali mať rovnaké šance na rozvoj. Jeden národ je zodpovedný za rozvoj iného národa.

Túto kapitolu s odvážnymi myšlienkami na rast bratstva medzi ľuďmi a národmi pápež končí slovami: „Bezpochyby ide o inú logiku. Ak sa neprinútíme vstúpiť do tejto logiky, moje slová budú znieť ako fantázia. Ak ale prijmeme fakt neodňateľnej ľudskej dôstojnosti, je možné akceptovať výzvu a snívať a premýšľať o inom ľudstve“ (b. 127).

4. kapitola: Srdce otvorené pre celý svet

„Ak tvrdenie, že sme ako ľudské bytosti všetci bratia a sestry nemá zostať abstrakciou, ale má sa stať skutočnosťou, potom kladie pred nás celý rad výziev, ktoré nás burcujú a nútia prijímať nové perspektívy a rozvíjať nové odpovede“ (b. 128).

Pápež začína rozvíjať tému migrácie. Konkrétne ide o myšlienku, že každý človek má mať právo „nájsť si vo svete miesto, kde bude môcť uspokojiť svoje základné potreby a realizovať sa ako osoba. Prichádzajúcich migrantov máme: prijať, chrániť, podporovať a integrovať“ (b. 129). Podľa pápeža je príchod migrantov príležitosťou na výmenu darov – kultúrnych a životných. Kontakt s odlišnými ľuďmi a národmi nám pomáha spoznať jedinečnosť vlastnej osoby a kultúry. Vzájomná pomoc medzi krajinami je užitočná pre všetkých, pretože „chudoba, úpadok a utrpenie jednej časti zeme sú tichou živnou pôdou na problémy, ktoré sa

napokon budú týkať celej planéty“ (b. 137). Táto pomoc a prijatie má byť bezodplatné. Máme sa cvičiť v konaní niektorých vecí len preto, lebo sú dobré, bez očakávania odmeny. Kto sa necvičí v bratskej nezištnosti, robí z existencie iných obchod. „Skutočná hodnota rozličných krajín sveta sa dá zmerať na základe schopnosti, že myslia nielen na svoju vlasť, ale aj na celú ľudskú rodinu, a to sa ukazuje predovšetkým v kritických obdobiach“ (b. 141).

5. kapitola: Najlepší politika

Na zabezpečenie rozvoja svetového spoločenstva v duchu pápežových myšlienok o sociálnom priateľstve a bratstve je potrebná dobrá politika. Žiaľ, tá dnes väčšinou chýba. Populistickým a liberálnym formám vlády nezáleží na spoločnom dobre ani na dobre najslabších členov spoločnosti. Ide im skôr o vyhľadávanie okamžitého prospechu ako o dlhodobé snahy budovať spoločné dobro. Rozvoju spoločnosti pomáha, ak jej členovia majú možnosť zapojiť sa do dôstojnej práce. „Práca je nielen spôsobom zarábania na chlieb, ale aj prostriedkom osobného rastu, na vytvorenie zdravých vzťahov, na vyjadrenie seba, delenie sa o dary, aby sa ľudia cítili spoluzodpovední za zlepšovanie sveta a aby v konečnom dôsledku žili ako ľud“ (b. 162).

Hoci sa v minulosti politika veľakrát spreneverila svojmu poslaniu, predsa je potrebná. Nieкто musí svet riadiť, a nemôže to byť len ekonómia. „Zoči-voči mnohým úbohým formám politiky, zameraným na okamžitý prospech, pripomínam, že veľkosť politiky sa prejaví vtedy, keď sa v ťažkých okamihoch koná na základe veľkých princípov a so zreteľom na spoločné dobro z dlhodobého hľadiska. Myslieť na tých, ktorí prídu, neslúži volebným cieľom, ale vyžaduje si to autentickú spravodlivosť“ (b. 178).

Spojenie jednotlivca s ďalšími ľuďmi s cieľom utvoriť sociálne bratstvo pre všetkých znamená konanie sociálnej dobročinnnej lásky. Táto láska, občianska aj politická, sa prejavuje skutkami, ktoré sa snažia budovať lepší svet. „Je to láska, ktorá vždy dáva prednosť posledným“ (b. 187). Žiada si to prekonať individualistickú mentalitu a hľadať a držať sa pravdy, aby sa nestala obeťou emócií a svojvoľných názorov.

Pápež ponúka vysoké ciele, na ktoré dnešná politika ešte zrejme nedorásť. Je však dobré, že tieto ciele pomenoval. Dáva tak priestor, aby sa mohol začať rast novej politiky, ktorá bude skutočne slúžiť pre spoločné dobro a nie len pre vlastné záujmy. Okrem toho, pápež len neteoretizuje, ale ponúka konkrétne návrhy na budovanie novej politiky a vďaka nej aj spravodlivejšieho sveta založeného na univerzálnom bratstve.

Martin Surový

Arcibiskup o kňazskom povolani

Pred štyridsiatimi rokmi, 13. júna 1982, som bol vysvätený za kňaza. Ten deň zostáva v mojej pamäti stále nádherný, naplnený prítomnosťou rodičov, sestry, príbuzných, priateľov a službou otca biskupa Júliusa Gábriša. V ten jedinečný deň, naplnený Božou prítomnosťou a Božím tajomným pôsobením, som bol obdarovaný účasťou na kňazstve nášho Pána Ježiša Krista.

V decembri 1982 som dostal štátny súhlas na verejnú kňazskú službu a bol som ustanovený za kaplána do Galanty. Mojou prvou kňazskou službou bolo vyslúženie sviatosti pomazania chorých zomierajúcemu na filiálke v Hodoch. Do dnešného dňa mám pred očami niektoré obrazy z oných chvíľ. Zostávajú mi v pamäti ako fotografie. Vraciam sa k tej prvej službe, lebo v nej sa skrýva poslanie kňaza. Jeho poslaním je svedčiť na základe Svätého písma o večnom domove a pripomínať to sebe aj iným, keď v behu života na to zabúdame. V každom kňazskom úkone je prítomné nasmerovanie k večnosti, k Bohu.

Keď som sa stal kňazom, uvedomil som si, že životná cesta kňaza je zároveň aj celoživotným úsilím priblížiť sa Pánovi v tom, čo vyjadril: „Ale ten, ktorý ma poslal, je pravdivý, a ja hovorím svetu to, čo som počul od neho.“ (Jn 8,26) „Slová, ktoré vám hovorím, nehovorím sám zo seba, ale Otec, ktorý ostáva vo mne, koná svoje skutky.“ (Jn 14,10) Počas celého kňazského života, od začiatku a iste až do konca, zostáva aj pre nás, ktorí sme dostali nezaslúženú účasť na Pánovom kňazstve, veľkou úlohou svojimi slovami, skutkami a spôsobom života nestávať do popredia nás samých, ale Pána. Či je niekto v prvom roku kňazstva alebo v štyridsiatom, alebo keď sa aj pripravuje na kňazstvo, nevyhnutná je dobrá príprava. Snaha o pravdivú kňazskú službu nesie v sebe každodenné úsilie, ktoré môžeme vyjadriť slovami svätého Jána Krstiteľa: „On musí rásť a mňa musí ubúdať.“ (Jn 3,30).

Som stále vďačný, že ma Pán povolal a že ma Cirkev uznala za súceho. To, že Cirkev uzná niekoho za súceho prijať službu kňaza a byť vysvätený, tomu sa ľudsky dá ľahšie rozumieť, je to ľudské rozhodovanie. Tomu, že je niekto povolaný, sa v podstate ľudským spôsobom rozumieť nedá, lebo je to láskavé Božie pôsobenie v živote človeka. Keď nad tým rozmýšľame, vieme povedať, že v hĺbke srdca sa objavuje tajomná fascinácia Božím jestvo-

vaním a pôsobením, ktorá sa v nejakom momente premieňa na opatrnú otázku, či by som mohol svojím životom a svojimi silami byť užitočný a odvážiť sa ponúknuť svoju ochotu aj nahlas. Pán posilňuje ľudí k odvahe, aby sa na neho spoliehali a boli ochotní aj ku kňazskej službe, ktorá prevyšuje sily človeka.

Kňazské povolanie je dar, ktorý pochádza od Pána. On si povolal na začiatku svojho verejného účinkovania niekoľko rybárov pracujúcich na brehu Genezaretského jazera: „*Podte za mnou a urobím z vás rybárov ľudí.*“ (Mt 4, 19) Ježiš im dal a dodnes dáva náročný a vznešený návrh: „*Nasledujte ma!*“ Oslovuje človeka, aby sa primkol k nemu v hlbokom priateľstve. Pozýva pozorne počúvať jeho Slovo a žiť s ním, aby sa od neho učil úplnej oddanosti Bohu a šíreniu jeho Kráľovstva podľa slov evanjelia: „*Ak pšeničné zrno nepadne do zeme a neodumrie, ostane samo. Ale ak odumrie, prinesie veľkú úrodu.*“ (Jn 12, 24) Povolanie znamená, že sme pozvaní vyjsť zo svojej uzavretej vôle, z predstáv o sebarealizácii a vedie nás ponoriť sa do Božej vôle a nechať sa ňou viesť. Pán povoláva a z povolaných vytvára bratské spoločenstvo, ktoré má svoj spoločný základ v úplnej otvorenosti Pánovi podľa jeho slov: „*Každý, kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach, je môj brat i sestra i matka.*“ (Mt 12,50) a ktorého charakteristická črta je vyjadrená Pánovými slovami: „*Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať.*““ (Jn 13,35)

Byť kňazom je nesmierne bohaté životné povolanie. Ďakujem Pánovi za všetkých, ktorí mi pomáhali a pomáhajú na kňazskej ceste a prosím ho o silu, aby som mohol vytrvať v jeho službe až do konca.

foto: <https://www.vaticannews.va/sk.html> a Zuzana Kostková (clovekaviera.sk)

Recenzia

Pominuté chvály - Štěpán Smolen

Autor tejto knihy nám nie je neznámy, keďže sa v našich kníhkupectvách objavili viaceré jeho knihy a veľmi rýchlo sa medzi čitateľmi stali populárnymi. Preto keď sa objavila jeho posledná kniha, neváhal som s jej zaobstaraním. Na prvý pohľad tenká knižka, vonkajšia ilustrácia ručne maľovaná, kvalitný obal knihy a žltá šnúrka ako záložka budia príjemný prvý dojem a pozývajú čitateľa k okamžitému otvoreniu knihy. Urobil som tak aj ja a nechal som sa vtiahnuť do textov tohto neortodoxného autora.

Kniha nemá klasické delenie na kapitoly, ako sme zvyknutí z predchádzajúcich kníh. Tentokrát je napísaná iným štýlom, a to ako samostatné úvahy, ktoré na seba nena-dväžujú. Autor ich nazýva „chválami“ na rozličné veci, situácie, osoby a podobne. Počas čítania týchto úvah a s vedomím, že autorom je kňaz, by sa niekomu mohlo zdať, že ide o kázne. Niečo na tejto myšlienke bude, ale nie je to úplne tak. Jednotlivé úvahy síce ponúkajú hlboké a prepracované duchovné témy, ktoré by sa v nejednej kázni nestratili – dokonca by boli dobrým základom pre homíliu alebo kázeň –, avšak spôsob, akými sú písané, nám úplne nesedia na to, aby boli prednášané v kostole pri ambóne. Práve to, ako sú písané, je jedna z predností tejto knihy.

Autor vo svojej knihe používa jednoduchý spôsob vyjadrovania podobný hovorovej reči dnešného človeka. To však neznižuje krásu a hĺbku jeho vyjadrení. Hrá sa s tvarmi slov, používa neortodoxné metódy na vytvorenie slovných spojení. Text sa číta veľmi ľahko, lebo je dnešnému človeku veľmi blízky. Na druhú stranu, ak chceme pochopiť jeho význam, skryté

indície, odkazy a narážky na rozličné reálie, bude niekedy potreba prečítať si text viackrát, poprípade vrátiť sa k nemu neskôr. Náročnosť tejto knihy spočíva aj v potrebe mať určité vedomosti alebo aspoň základné informácie z tém, ako sú púštni otcovia, cirkev v Česku, poznanie niektorých mien osôb, ktoré sú v knihe spomínané. Ak čitateľ tieto vedomosti nemá alebo sú mu neznáme niektoré reálie, nie je to problém; textu rozumieť bude. Je však ukrátený o určitý hlbší zmysel daného textu.

Keď sa bližšie zameriame na obsah jednotlivých textov, ako prvé si všimneme určitý typ humoru, ktorý sa v nich skrýva. Nie je to prvoplánový, jednoduchý a povrchný humor. Je to kombinácia irónie s hlbokým zmyslom pre humor. Autor sa nebojí vytvárať kontroverzie na citlivé témy, ktoré v dnešnej dobe trápia človeka. Ponúka čitateľovi pohľad na danú tému, ktorý by si nevšimol ako prvý. Často sa akoby stavia do protikladu s názorom, ktorý prevláda, a postupne v danej úvahe vysvetľuje svoj zámer a dôvody tohto postoja. Postupne čitateľa prekvapí nový pohľad na danú problematiku – niečo, nad čím na začiatku vôbec nepremýšľal a nespájal to s tou témou. Toto všetko je podané s ľahkosťou blízkou tomuto autorovi a na pomerne krátkom textovom úseku. Jednotlivé úvahy sú v priemernej dĺžke 2 – 3 strán. Práve táto skutočnosť pomáha nestratiť sa v texte a myšlienkach autora.

Každá „chvála“ by sa dala rozdeliť na niekoľko častí. Na začiatku autor načrtne tému, nad ktorou sa bude zamýšľať. Zvykne použiť nejaký príbeh alebo príhodu zo života, či už nejakého svätca, alebo priamo svojho. Toto je veľmi dobrým lákadlom na rýchlejšie čítanie textu. Postupne ponúka určitý pohľad na problematiku a vytvára rozličné otázky, ktoré si vyžadujú odpoveď. Stavia sa k veciam realisticky, no na druhú stranu tiež dobre pracuje s emocionálnou stránkou. Nebojí sa do všedných vecí ponúkať duchovný nadhľad a tak dáva čitateľovi ponuku na sebareflexiu jeho vlastného života. Sviežosť a ľahkosť s akou to robí, je podľa mňa veľkým umením, ktoré dáva tejto knihe jej charakteristickú črtu.

Na trhu kníh s duchovnou tematikou, ktoré sú písané rozličnými autormi, či už dnešnej doby, alebo veľikánmi duchovného života, sa táto publikácia môže stať nebadanou a prehliadanou. Bola by to však veľká škoda, lebo ponúka niečo, čo dnešnému človeku často chýba: jednoduchosť, sviežosť, humor, ktorý sa nebojí, ako sa hovorí, „zaťat do živého“, vedieť sa pozrieť na veci s určitým nadhľadom a ponúka čitateľovi zamyslenia, ktoré ho dokážu osloviť. Práve preto ju vrelo odporúčam. Smiech vyvolaný humornými textami sa bude strieďať s vážnym zamýšľaním sa nad svojím životom a svojimi postojmi a názormi. Myslím si, že práve to je úlohou tejto knihy – zobudiť človeka z pohodlia jeho života a dať mu nadhľad nad jeho všednosťou.

Peter Kupkovič

„Spisovateľ raz povedal, že anjeli môžu lietať, lebo sa neberú príliš vážne. Možno by sme tiež mohli lietať, ak by sme si nemysleli, že sme príliš dôležití. Nie som človek, ktorý každú chvíľu vtipkuje. Ale je veľmi podstatné, aby sme dokázali vidieť vtipnú stránku života a jeho radostnú adimenziiu a nebrali všetko tak tragicky. Ba dokonca by som povedal, že je to v mojej službe nevyhnutné.“ (pápež Benedikt XVI.)

• Hádajú sa traja blázni. Prvý hovorí: „Ja som Napoleon, dobyl som skoro celú Európu...“
Druhý: „Ja som Mojžiš. Na Sinaji som dostal od Pána Boha Desatoro.“
Tretí na to: „Čože som ti to dal na Sinaji?“

• V pondelok stoja susedia pri plote a rozprávajú sa. „Prečo si včera nebol v kostole?“
„Nebol. Včera som spal doma.“

• I vybral Boh Adamovi rebro a stvoril z neho Evu. Potom ju ukázal Adamovi a povedal: „Vyber si za ženu tú, ktorá sa ti najviac páči.“
A tak prebehli prvé „slobodné“ voľby.

• Viete, ktorý verš z Písma majú najradšej boxerí? „Blaženejšie je dávať než dostávať.“ (Sk 20, 35)

• Aký je rozdiel medzi teroristom a liturgistom? S teroristom sa dá dohodnúť.

Bronislav Antoš

OBJEDNÁVKA ČASOPISU (ročník XXXIV.)

Zasielajte na adresu: KSCM - ADSUM, Kapitulska 26, 811 01 Bratislava.

Cena predplatného je 1, 20 € za 2 ks ročne,
plus 1, 50 € poštovné a balné na celý rok.

(Možno predplatiť maximálne na jeden rok!)

Meno a priezvisko : .....

Ulica: ..... Mesto a PSČ: .....

E-mail/Tel.: ..... Počet ks z každého čísla: .....

Objednávku vystrihnite, vložte do obálky a pošlite na adresu redakcie.
Poštovú poukážku vám zašleme v najbližšom čísle. Uhradte ju, prosíme,
do dvoch týždňov od doručenia.

Môžete si nás objednať aj online na stránke: www.adsum.sk

Diakoni
2022